

برنامه راهبردی بخش خرما در کشور

زیر برنامه

سیاست گذاری

و مدیریت

مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

۱۳۹۰

عنوان و نام پدیدآور : تحلیل زیربرنامه سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه راهبردی تحقیقات خرماي کشور/ اجراي مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.

مشخصات نشر : اهواز: کردگار، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهري : ۱ ج. (بدون شماره‌گذاری)؛ ۱۷×۱۱ س.م.

فروست : مجموعه برنامه‌های راهبردی بخش خرما، برنامه سیاست‌گذاری و مدیریت.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۷۳-۷۶۰۹

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : خرما-- ایران -- کشت و اصلاح

شناسه افزوده : مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

رده بندی کنگره : ۳ ۱۳۹۰ ت / SB۳۶۴۴

رده بندی دیویی : ۶۳۴/۶۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۷۵۲۱۸

برنامه راهبردی بخش خرما در کشور زیر برنامه سیاست گذاری و مدیریت

مولفین :

عبدالامیر رهنما، احمد مستعان، سعید حاجیان
اعضای هیات علمی مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

عبدالحمین اویسی
مدیر خوشه صنعتی خرمای خوزستان

ویراستار ادبی: پرستو نکبخت

رئیس بخش خدمات فنی و تحقیقاتی مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور
ویراستار علمی: کمیته علمی و فنی مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

اجرا: مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ناشر: انتشارات کردگار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۷۳-۷۶-۹

(۰۶۱۱-۳۳۶۵۱۸۵)

فهرست مطالب

صفحه

۷	
۹	
۱۰	
۱۷	
۱۷	
۲۱	
۲۲	
۲۶	
۲۸	
۳۷	
۳۹	
۴۱	
۵۲	
۵۴	

نخل خرما با ارزش غذایی بسیار بالا و مطمئن، به‌ویژه در شرایط بحرانی مانند سیل، زلزله، جنگ و خشکسالی، تحمل در برابر شرایط نامساعد آبی و خاکی، عامل ایجاد و توسعه دادن بشری در مناطق گرم و خشک دنیا که شاید هیچ محصول دیگری در آنجا قابل کشت و پرورش نباشد، دومین محصول مهم باغی ایران به‌شمار می‌رود. این درخت با ارزش، شایسته کارآمد در برنامه‌های بیابان‌زدایی و توسعه فضای سبز شهری دارد. همچنین امکان تولید بیش از ۵۰ فرآورده غذایی و صنعتی از قسمت‌های مختلف میوه، هسته، برگ و به آن وجود دارد که امکان ایجاد اشتغال سالم، تولید درآمد اقتصادی و حتی صادرات و ارزآوری را فراهم می‌سازد. لذا از جنبه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، اشتغال‌زایی و ایجاد امنیت و آسایش بالاخص در مناطق مرزی حائز اهمیت می‌باشد.

اهمیت و جایگاه نخل خرما در سایر کشورهای تولیدکننده نیز سبب شده تا لزوم برنامه‌ریزی ساختاری و پشتیبانی از تولید خرما بیش از پیش نمایان و در نهایت منجر به ظهور انجمن‌ها، موسسات و شبکه‌های مرتبط با این محصول در سطح منطقه‌ای و جهانی گردد. در ۲۰ سال گذشته، چندین انجمن، موسسه و شبکه خرما در کشورهای مختلف مانند انجمن منطقه‌ای نخل خرما در مراکش (مغرب) و شبکه نخل خرما در منطقه شمال آفریقا بوجود آمده‌اند که هدف همه آن‌ها سیاست‌گذاری برای اجرای هر چه بهتر برنامه‌های تحقیقاتی، توسعه‌ای و آموزشی برای ارتقاء و بهبود کمیت و

کیفیت خرما از مرحله تولید تا رسیدن به دست مصرف کننده بوده است.

علاوه بر این وجود برخی از مسائل و مشکلات با اهمیت خرما موجب گردید تا رویکردهای جهانی معطوف انجام مطالعات منطقه‌ای مانند طرح جمع‌آوری یافته‌های بدست آمده در مورد نخل خرما در مناطق خاورمیانه و شمال آفریقا، طرح کنترل بیولوژیکی سوسک سرخرطومی حنایی خرما در کشورهای حوزه خلیج فارس، و طرح همکاری فنی نیمه منطقه‌ای نخل خرما در مناطق ساحلی کشورهای آسیایی و آفریقایی گردد. با این وجود به دلیل ناکافی بودن تجربیات و تحقیقات انجام شده درون و بین کشورهای خرماخیز جهان و هم‌چنین نیاز کشورهای صادرکننده خرما به داشتن برنامه‌های هماهنگ و مدون در زمینه کنترل و نظارت بر فرایندهای تولید، فراوری، نگهداری، عرضه، فروش بازاریابی خرما در بازارهای دنیا، سازمان خوار و بار و کشاورزی جهانی (فائو) تصمیم به حمایت در ایجاد شبکه جهانی خرما به عنوان شبکه‌ای منسجم در رابطه با این محصول نمود.

در حال حاضر مرکز شبکه جهانی خرما در کشور امارات متحده عربی قرار دارد. این شبکه دارای چهار گروه کاری کثیر و ژرمپلاس، آفات و بیماری‌ها، فراوری و فیزیولوژی س از برداشت و اقتصاد تولید و بازرگانی است که وظیفه آنها ایجاد هماهنگی بین کشورهای خرماخیز و اتخاذ سیاست‌های مناسب جهانی در زمینه‌های فوق می‌باشد. از جمله اعضای ملی این شبکه که عمدتاً در خاورمیانه، جنوب غرب آسیا و مال آفریقا مستقر می‌باشند، می‌توان به کشورهای ایران، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، لیبی، پاکستان،